

## Bijlage 6.1 – Concept Raamovereenkomst



### Raamovereenkomst inzake Gescheperde schapenbegrazing op de Veluwe Noord en de Veluwe Zuid, en Drukbegrazing op de Veluwe Zuid 2026

#### Perceel 1 Veluwe Noord/ Perceel 2 Veluwe Zuid 'Stroesche Heide en Leesten'

#### Staatsbosbeheer

Nummer overeenkomst: [nummer contractregister]

Zaaknummer overeenkomst: P24-434

#### Partijen:

1. **Staatsbosbeheer**, gevestigd en kantoorhoudend op het adres Smallepad 5 te (3811 MG) Amersfoort, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer drs. B.A. Revis, algemeen directeur Staatsbosbeheer hierna te noemen: "Staatsbosbeheer",  
en
2. [volledige naam en rechtsvorm contractant], gevestigd en kantoorhoudend op het adres [adres] te [PC] [plaats], Kvk nummer [nummer], ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door [functienaam en naam ondertekenaar], hierna te noemen: "Opdrachtnemer";

hierna gezamenlijk te noemen: "Partijen"

#### Partijen overwegen het volgende:

1. Staatsbosbeheer is eigenaar is van diverse percelen grond Perceel 1 Veluwe Noord/Perceel 2 Veluwe Zuid 'Stroesche heide en Leesten' in het gebied Veluwe Noord/ Veluwe Zuid, hierna te noemen: "het Object".
2. Staatsbosbeheer heeft de wens het Object te laten begrazen met een gescheperde kudde schapen. Op deze manier beheert Staatsbosbeheer de natuur optimaal en levert Staatsbosbeheer tevens een bijdrage aan het behoud van cultuurhistorische landbouw schapenrassen en het behoud van het ambacht van schaapherder.
3. De opdracht tot begrazing met een gescheperde schaapskudde betreft een zg. diensten voor natuurreservaten. Staatsbosbeheer heeft een aanbestedingsprocedure gehouden als bedoeld in art. 2.38 Aanbestedingswet. De (voor) aankondiging van de opdracht is bekend gemaakt via TenderNed onder nummer TN 574225.
4. Opdrachtnemer heeft ingeschreven op de hiervoor genoemde aanbesteding en Staatsbosbeheer heeft de opdracht aan Opdrachtnemer gegund.
5. Staatsbosbeheer legt in deze overeenkomst vast welke afspraken Partijen hebben gemaakt omtrent de (uitvoering van de) opdracht.

#### Partijen komen overeen:

##### Begrippen

In deze Overeenkomst wordt een aantal begrippen met een beginhoofdletter gebruikt. Aan deze begrippen komt de betekenis toe die hieraan wordt gegeven in artikel 1 van de Algemene

Rijksvoorwaarden voor het verstrekken van opdrachten tot het verrichten van Diensten 2025 (ARVODI-2025). In afwijking daarvan of aanvulling daarop wordt onder de volgende begrippen in deze Overeenkomst verstaan:

Aanbestedingsdocumenten: De Aanbestedingsleidraad, het Programma van Eisen, de Nota('s) van Inlichtingen en alle andere documenten (in schriftelijke of elektronische vorm) die Staatsbosbeheer in verband met de aanbesteding aan de inschrijvers ter beschikking heeft gesteld.

Nadere Opdracht: elk jaar wordt voorafgaand aan het begrazingsseizoen in het startgesprek een nadere opdracht tot het verrichten van Diensten onder deze Overeenkomst verleend met daarin het aantal te begrazen hectares en/of het aantal verwachte graasdagen.

Inschrijving: de inschrijving op de opdracht door Opdrachtnemer d.d. [invullen datum inschrijving].

### **Artikel 1. Algemeen**

1. Deze Overeenkomst bestaat uit dit document, de Aanbestedingsdocumenten of bijlagen waarnaar in deze Overeenkomst wordt verwezen en eventueel later tussen Partijen schriftelijk overeen te komen wijzigingen en/of aanvullingen op deze Overeenkomst.
2. De navolgende documenten vormen gezamenlijk de Overeenkomst. Voor zover deze documenten met elkaar in tegenspraak zijn, prevaleert het eerdergenoemde document boven het later genoemde:
  1. deze Overeenkomst met bijlagen;
  2. de nota('s) van inlichtingen uit de aanbestedingsprocedure;
  3. de Aanbestedingsdocumenten inclusief alle bijlagen waarbij specifieke documenten prevaleren over algemene documenten;
  4. de Algemene Rijksvoorwaarden voor het verstrekken van opdrachten tot het verrichten van diensten 2025 (ARVODI-2025);
  5. de Inschrijving.
3. Eisen en wensen die door Staatsbosbeheer aan de levering van de Diensten zijn gesteld in de Aanbestedingsdocumenten en waaraan Opdrachtnemer zich door de Inschrijving heeft geconformeerd, gelden onverkort, ook als deze niet uitdrukkelijk als zodanig zijn genoemd in deze Overeenkomst.
4. Voor de communicatie over de uitvoering van deze Overeenkomst hebben Partijen de contactpersonen aangewezen zoals genoemd in Bijlage 1. Bij wijziging van een contactpersoon zal de betreffende partij de andere partij zo spoedig mogelijk informeren.
5. Deze Overeenkomst verplicht Staatsbosbeheer op geen enkele wijze tot enige afname van Diensten. De feitelijke opdracht tot levering van Diensten geschiedt uitsluitend door de verstrekking van een Nadere Opdracht.

### **Artikel 2. De Opdracht en Opdrachtnemer**

1. Staatsbosbeheer geeft aan Opdrachtnemer opdracht tot het verrichten van de Diensten die zijn gespecificeerd in de Aanbestedingsdocumenten. Deze Diensten zijn onder andere – maar niet uitsluitend:
  - a. Uitvoering van gescheperde schapenbegrazing met bijbehorende instructies binnen het Object;
  - b. Signalering en advies aan Staatsbosbeheer indien andere begrazings- en werkmethode doelmatiger zijn om het na te streven vegetatiebeeld/ doel te verwezenlijken;
  - c. Administratie van en rapportage over begrazingsgegevens, verrichte werkzaamheden en andere noemenswaardige bijzonderheden.

2. Opdrachtnemer is een ervaren schaapherder die het Object op professionele wijze laat begrazen door de inzet van de overeengekomen kudde(s) schapen.
3. Opdrachtnemer is verantwoordelijk voor de goede uitvoering van de overeengekomen Diensten.
4. Opdrachtnemer gedooft dat door Staatsbosbeheer en/of derden werkzaamheden worden uitgevoerd in het Object. Deze werkzaamheden kunnen gelijktijdig plaatsvinden met de uitvoering van de opdracht en kunnen daarop van invloed zijn.
5. Opdrachtnemer behandelt bezoekers van de te beheren terreinen, omwonenden, deelnemers aan excursies of andere activiteiten etc. als een goede gastheer/gastvrouw.

### **Artikel 3. Specifieke afspraken**

#### **Wet- en regelgeving**

1. Opdrachtnemer voert de Diensten uit conform alle van toepassing zijnde wet- en regelgeving waaronder in ieder geval – maar niet uitsluitend – de Omgevingswet, de gedragscode(s) soortenbescherming natuurbeheer en de Wet Dieren.

#### **Stilleggen werkzaamheden**

2. Als naar het oordeel van Staatsbosbeheer weer- en/of terreinomstandigheden en/of omgevingsfactoren de uitvoering van de Opdracht niet mogelijk of wenselijk is en/of de veiligheid van Opdrachtnemer in het geding is, is Staatsbosbeheer bevoegd het werk of een gedeelte van het werk tijdelijk stil te leggen zonder dat Opdrachtnemer aanspraak kan maken op verrekening, bijbetaling of schadevergoeding.

#### **Bijvoeren**

3. Het is Opdrachtnemer niet toegestaan de dieren in het veld bij te voeren met ruwvoer.
4. Het is Opdrachtnemer uitsluitend na voorafgaande toestemming van Staatsbosbeheer toegestaan om de dieren in veld bij te voeren met mineralen, anders dan een liksteen.

#### **Begrazingsseizoen**

5. Het reguliere begrazingsseizoen loopt van 1 april tot en met 31 oktober (eventueel een uitloop tot en met 30 november). In de tussentijdse periode mag er niet begrast worden, tenzij Partijen anders zijn overeengekomen.

#### **Activiteiten en evenementen**

6. Indien Opdrachtnemer al dan niet betaalde workshops, cursussen, activiteiten, evenementen etc. wil organiseren in en rondom het Object, gebeurt dit - zo mogelijk - in samenwerking met en in ieder geval na voorafgaande toestemming van Staatsbosbeheer.
7. Als Opdrachtnemer wil deelnemen aan activiteiten, evenementen etc. in en rondom het Object, die door derden zijn georganiseerd moet voorafgaande toestemming worden gevraagd aan Staatsbosbeheer.
8. Als Opdrachtnemer perscontacten heeft met betrekking tot de gegeven Opdracht, wordt dit vooraf afgestemd met Staatsbosbeheer.

#### **Klachten**

9. Als Staatsbosbeheer een klacht ontvangt over Opdrachtnemer dan stuurt Staatsbosbeheer deze klacht zo spoedig mogelijk door aan Opdrachtnemer.
10. Opdrachtnemer zorgt binnen 10 werkdagen na ontvangst door Opdrachtnemer van de onder lid 9 van dit artikel bedoelde klacht voor een passende afhandeling daarvan.
11. Als een klacht als bedoeld in lid 9 van dit artikel mondeling is besproken met klager, bevestigt Opdrachtnemer de klager schriftelijk de uitkomst van de klachtbehandeling.
12. Opdrachtnemer zendt de uitkomst van de klachtbehandeling toe aan Staatsbosbeheer.

#### **Startgesprek, evaluatiegesprekken en eindgesprek**

13. Partijen houden uiterlijk 4 weken voorafgaand aan het begrazingsseizoen – maar bij voorkeur in januari van enig kalenderjaar - een startgesprek. Voor dit startgesprek stelt Staatsbosbeheer een format beschikbaar dat door Partijen wordt ingevuld. Staatsbosbeheer plant dit startgesprek en zorgt voor de verslaglegging.
14. Partijen voeren gedurende het begrazingsseizoen tenminste 1 keer per maand een evaluatiegesprek. Opdrachtnemer plant deze gesprekken. Voor deze gesprekken stelt Staatsbosbeheer een format beschikbaar en zorgt voor de verslaglegging.
15. Partijen voeren uiterlijk 2 weken nadat de werkzaamheden van het desbetreffende kalenderjaar definitief zijn afgerond een eindgesprek. Staatsbosbeheer plant dit eindgesprek. Voor dit eindgesprek stelt Staatsbosbeheer een format beschikbaar en zorgt voor de verslaglegging. Tijdens dit eindgesprek kan er sprake zijn van een (wederzijdse) beoordeling van de geleverde prestaties. Het eindverslag wordt door Partijen ondertekend.

#### **Artikel 4. Duur van de Overeenkomst**

1. Deze Overeenkomst treedt in werking op 1 juni 2026 en wordt aangegaan voor de periode van twee jaar.
2. Deze Overeenkomst eindigt van rechtswege op 31 mei 2028 zonder dat een schriftelijke notificatie voor een beëindiging noodzakelijk is.
3. Staatsbosbeheer heeft de optie deze Overeenkomst, onder gelijkblijvende voorwaarden en condities eenmaal te verlengen met vier jaar.
4. Staatsbosbeheer stelt Opdrachtnemer uiterlijk zes maanden voor het verstrijken van de initiële danwel de na verlenging geldende looptijd van de Overeenkomst schriftelijk in kennis of Staatsbosbeheer gebruik maakt van de verlengingsoptie.
5. Als één van de verlengingsoptie door Staatsbosbeheer wordt gebruikt, eindigt de Overeenkomst van rechtswege na het verstrijken van de in de verlengingsbrief genoemde termijn zonder dat een schriftelijke notificatie voor een beëindiging noodzakelijk is.

#### **Artikel 5. Prijzen**

1. Opdrachtnemer verricht de Diensten conform de prijzen zoals beschreven in de Inschrijving. In de prijzen zijn alle kosten opgenomen. Opdrachtnemer brengt geen extra kosten aan Staatsbosbeheer in rekening, tenzij dit uitdrukkelijk is overeengekomen.
2. De verrekenprijzen worden gebruikt in de situaties als beschreven in de Aanbestedingsleidraad.
3. De prijzen zijn vast tot en met 31 mei 2028. De prijzen kunnen vervolgens jaarlijks vanaf de hiervoor genoemde datum worden geïndexeerd.
4. Indexering vindt plaats overeenkomstig de CBS-indexcijfer voor CAO lonen per uur exclusief bijzondere beloning in de Landbouw en Visserij op basis van onderstaande rekenmethode:  
(indexcijfer nieuwe jaar – indexcijfer oude jaar)/ indexcijfer oude jaar x 100%  
Als nieuwe jaar wordt gehanteerd het meest recente volledige jaar waarvan het gemiddelde definitieve indexcijfer bekend is, als oude jaar wordt het jaar daarvoor genomen. De indexcijfers staan op [www.cbs.nl](http://www.cbs.nl). Indien de indexcijfers nog niet zijn vastgesteld op het indexeringsmoment, worden de laatste definitief gepubliceerde cijfers gehanteerd. Het kan er daarmee dus toe leiden dat het noodzakelijk is om cijfers van een jaar eerder te gebruiken.
5. Opdrachtnemer dient een verzoek tot indexering minimaal 30 dagen voor de gewenste ingangsdatum schriftelijk in bij Staatsbosbeheer. Slechts na schriftelijke overeenstemming tussen Opdrachtgever en Opdrachtnemer kan de prijswijziging ingaan. De prijswijzigingen dienen conform het gestelde in de Overeenkomst te geschieden. De indexering gaat op z'n vroegst in op de startdatum+1 jaar van het contract. Wanneer er later wordt geïndexeerd kan dit niet met terugwerkende kracht.

## **Artikel 6. E-facturing en betaling**

1. Staatsbosbeheer maakt jaarlijks een inkooporder op basis waarvan Opdrachtnemer zijn factuur kan indienen.
2. Opdrachtnemer verzendt de facturen aan Staatsbosbeheer nadat Staatsbosbeheer een prestatieverklaring heeft aangemaakt voor de verrichte Diensten.
3. Facturatie vindt in 4 termijnen plaats, ieder 1/4e deel van de opdrachtsom, waarbij de ingangsdatum van deze Overeenkomst de begindatum van de eerste termijn is. De 4e, tevens laatste termijn, wordt betaalbaar gesteld na ontvangst van het door Partijen ondertekende eindverslag als bedoeld in artikel 3 lid 15.
4. Opdrachtnemer vermeldt op de eindfactuur:
  - a. Het aantal hectares begraasde terreinen danwel het aantal graasdagen;
  - b. De verrekening van meer- en minderwerk.
5. Opdrachtnemer verzendt de facturen uitsluitend door middel van e-facturatie. E-facturen kunnen uitsluitend in behandeling worden genomen als de volgende informatie op de factuur is vermeld:
  - het adres: Staatsbosbeheer, Postbus 2, 3800 AA Amersfoort.
  - het ordernummer (50 of 55 +6 cijfers) of de kostenplaats (BEC +3 cijfers). Deze nummers zijn op te vragen bij Staatsbosbeheer.

## **Artikel 7. Nadere Opdrachten**

1. Staatsbosbeheer is gerechtigd gedurende de looptijd van deze Overeenkomst een Nadere Opdracht te geven voor het verrichten van Diensten die tot het voorwerp van deze Overeenkomst behoren.
2. Opdrachtnemer is verplicht een Nadere Opdracht tot gescheperde begrazing uit te voeren.
3. In de Nadere Opdracht wordt vastgelegd voor welke specifieke Diensten, gedurende welke periode de desbetreffende Nadere Opdracht wordt aangegaan en op welke plaats(en) de Diensten moeten worden uitgevoerd.
4. Op de Nadere Opdracht zijn de bepalingen van deze Overeenkomst integraal van toepassing, tenzij in een Nadere Opdracht uitdrukkelijk schriftelijk van deze Overeenkomst wordt afgeweken.
5. Staatsbosbeheer is niet verplicht om gedurende de looptijd van deze Overeenkomst Nadere Opdrachten te verstrekken, maar is daartoe gerechtigd. Opdrachtnemer kan derhalve geen aanspraak maken op het verkrijgen van Nadere Opdrachten gedurende de looptijd van deze Overeenkomst.
6. Beëindiging van deze Overeenkomst om welke reden dan ook laat de rechten en verplichtingen voortvloeiend uit een Nadere Opdracht onverlet. De voorwaarden van deze Overeenkomst blijven van toepassing op alle Nadere Opdrachten die na het eindigen van deze Overeenkomst nog voortduren.

## **Artikel 8. Schade en aansprakelijkheid**

1. In aanvulling op danwel in afwijking van art. 18 en 19 ARVODI-2025 geldt hetgeen in dit artikel is opgenomen over schade en aansprakelijkheid.
2. Opdrachtnemer dient zich te verzekeren tegen alle gevolgen van aansprakelijkheid en schade die besloten liggen in de gegeven Opdracht.
3. Opdrachtnemer zorgt voor voldoende informatie- en attentiemiddelen om schade aan zijn dieren en aan eigendommen van Staatsbosbeheer en derden te voorkomen.
4. Het risico van en schade door de wolf of andere predatoren is geheel voor rekening van Opdrachtnemer.

5. Opdrachtnemer is zelf verantwoordelijk voor het nemen van maatregelen tegen schade die door een wolf of andere predator kan worden aangericht aan de dieren van Opdrachtnemer. Hieronder wordt ook – maar niet uitsluitend - verstaan het plaatsen van wolfwerende rasters/netten of de inzet van andere kuddebeschermingsmaatregelen zoals bijvoorbeeld de inzet van kuddebeschermingshonden.
6. De beperking van aansprakelijkheid als bedoeld in art. 19.2 van de ARVODI-2025 tot maximaal 4 keer de hoogte van de opdrachtwaarde per gebeurtenis of tot maximaal zesmaal de hoogte van de opdrachtwaarde per contractjaar of gedeelte van een jaar dat de overeenkomst van kracht is, is niet van toepassing op deze opdracht.
7. Opdrachtnemer meldt elke schade die verband houdt met de uitvoering van deze Opdracht en/of het tekortschieten daarin zo spoedig mogelijk aan Staatsbosbeheer. Indien schade is veroorzaakt aan het eigendom van een derde, dan meldt Opdrachtnemer de schade ook aan deze derde.
8. In aanvulling op artikel 19 van de ARVODI-2025 vrijwaart Opdrachtnemer Staatsbosbeheer tegen eventuele aanspraken van derden op vergoeding van schade die verband houdt met de uitvoering van deze opdracht en/of het tekortschieten daarin.
9. Opdrachtnemer dient de schade die verband houdt met de uitvoering van deze Opdracht en/of het tekortschieten daarin direct te herstellen - al is het in eerste instantie maar provisorisch - als de kans bestaat op ongevallen of uitbraak van vee.
10. In andere gevallen dan genoemd onder lid 9 van dit artikel herstelt Opdrachtnemer binnen een door Staatsbosbeheer te stellen termijn en tot genoegen van Staatsbosbeheer alle schade die verband houdt met de uitvoering van deze Opdracht en/of het tekortschieten daarin die is toegebracht aan eigendommen van Staatsbosbeheer. Bij nalatigheid met betrekking tot de herstelplicht is Staatsbosbeheer gerechtigd het herstel zelf uit te voeren of aan een derde op te dragen en de kosten die hiervoor zijn gemaakt te verhalen op Opdrachtnemer. Staatsbosbeheer is gerechtigd de kosten in te houden op de factuur van Opdrachtnemer.
11. In aanvulling op artikel 32 van de ARVODI-2025, 'geschillen en toepasselijk recht' meldt Opdrachtnemer conflicten met derden die verband houden met de uitvoering van deze Opdracht en/of het tekortschieten daarin direct aan Staatsbosbeheer.

### **Artikel 9. Integriteit**

Opdrachtnemer verklaart door ondertekening van de Overeenkomst dat Opdrachtnemer in het kader van de gunning van deze Opdracht noch ter verkrijging van Nadere Opdrachten, personeel van Staatsbosbeheer enigerlei voordeel heeft geboden, gegeven, doen aanbieden of doen geven, respectievelijk zal bieden, geven, zal doen aanbieden of zal doen geven. Opdrachtnemer zal dat ook niet alsnog doen teneinde personen in dienst van Staatsbosbeheer te bewegen enige handeling te verrichten of na te laten.

### **Artikel 10. Slotbepalingen**

1. Op deze Overeenkomst zijn de Algemene Rijksvoorwaarden voor het verstrekken van opdrachten tot het verrichten van Diensten 2025 (ARVODI-2025) van toepassing, voor zover daarvan in deze Overeenkomst niet wordt afgeweken. De toepasselijkheid van (eventuele) algemene en/of bijzondere voorwaarden van Opdrachtnemer is uitgesloten.
2. Afwijkingen van deze Overeenkomst zijn slechts bindend voor zover zij uitdrukkelijk tussen Partijen schriftelijk zijn overeengekomen.
3. Deze Overeenkomst, inclusief bijlagen, omvat samen met wet- en regelgeving het gehele kader van rechten en plichten van Partijen met betrekking tot het onderwerp van deze Overeenkomst. Door ondertekening van deze Overeenkomst vervallen alle eventueel eerder door Partijen

gemaakte mondelinge en schriftelijke afspraken omtrent de hierbij overeengekomen Opdracht tot het leveren van Diensten.

Aldus overeengekomen en ondertekend,

te Amersfoort op .....

te ..... op .....

Staatsbosbeheer  
drs. B.A. Revis  
Directeur Staatsbosbeheer

[Naam Opdrachtnemer]  
[Naam]  
[Functie]

## Bijlage 1: Lijst Contactpersonen

Nadere Opdrachten, zoals genoemd in deze Overeenkomst, kunnen namens Staatsbosbeheer door de betreffende boswachter worden verstrekt (zie Staatsbosbeheer Operationeel). Deze Nadere Opdrachten moeten altijd aan de contractbeheerder van Staatsbosbeheer (zie Staatsbosbeheer Contractueel). De contactpersonen op het formulier bedrijfsgegevens van de Opdrachtnemer worden ingevuld in de onderstaande tabel bij Opdrachtnemer Contractueel (bijv. de hoofdaannemer) en Opdrachtnemer Operationeel (bijv. de herder).

<b>Staatsbosbeheer Contractueel</b>	
Team/afdeling	
Naam	
Functie	
E-mailadres	
Telefoonnummer	
<b>Staatsbosbeheer Operationeel</b>	
Team/afdeling	
Naam	
Functie	
E-mailadres	
Telefoonnummer	
<b>Opdrachtnemer Contractueel</b>	
Team/afdeling	
Naam	
Functie	
E-mailadres	
Telefoonnummer	
<b>Opdrachtnemer Operationeel</b>	
Team/afdeling	
Naam	
Functie	
E-mailadres	
Telefoonnummer	